

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна етика вчителя фізичної культури

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»

перший (бакалаврський) рівень

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Професійна етика вчителя фізичної культури
Освітня програма	«Середня освіта (Фізична культура)»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3\6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета та предмет дисципліни «Професійна етика вчителя фізичної культури»: виявлення і розкриття основних проблем етики, характеристика базових етичних категорій, концепцій, понять, методів професійної етики, отримання вмінь їх самостійно застосовувати в безпосередній практичній життєдіяльності, а також набуття навичок, орієнтації у вирішенні складних моральних проблем.</p> <p>Завдання дисципліни «Професійна етика вчителя фізичної культури»: підвищити моральну культуру особистості майбутнього фахівця фізичної культури. Використовувати отримані знання для морального вдосконалювання й відповідального ставлення до себе, власного життя й інших людей у професійній діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою професійної етики педагога. 2. Проаналізувати основні морально-етичні проблеми, пов'язані з професійною діяльністю вчителя фізичної культури. 3. Сформувати розуміння майбутніми педагогами специфіки функціонування моралі в закладах освіти. 4. Виробити вміння розмежовувати конфлікти й конфліктні ситуації, пов'язані з дотриманням моральних принципів і норм, та правильно їх розв'язувати. 5. Інтегрувати набуті знання для оптимізації педагогічної діяльності.
Компетентності
<p>ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК-12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному</p>

вихованні.

ФК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичної культури

ФК-15. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку

Програмні результати навчання

ПРН-1. Знає законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування повної загальної середньої освіти в Україні; законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку; сфери фізичної культури.

ПРН-16. Вміти складати планувальну і звітну документацію, організувати та проводити масові спортивно-оздоровчі заходи та спортивні змагання.

ПРН-17. Визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення різного роду занять з фізичної культури; здійснення наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури, інспектора, методиста; вміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

ПРН-24. Здатність спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ. Завдання і значення етики для формування сучасного фахівця. Професійна етика: сутність, основні принципи та категорії	знати: <ul style="list-style-type: none"> - предмет і функції професійної етики; - умови виникнення і призначення професійної етики; - визначення основних принципів та понять; - види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. вміти: <ul style="list-style-type: none"> - володіти понятійним апаратом професійного спілкування; - аналізувати конкретні моральні ситуації у контексті моральних цінностей.	1. Розкрити зміст понять (термінологічний словник); 2. Підготувати доповіді із запропонованих тем <i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)
2.	Професійна етика та моральна свідомість	знати: <ul style="list-style-type: none"> - природний чи надприродний феномен моралі. Різноманіття тлумачень сутності моралі. Співвідношення понять «мораль» і «моральність»; - антиномічність та імперативність моралі. Моральна свідомість та моральна практика – структурні елементи моралі. Специфіка моральних відносин та моральної діяльності. Концепції походження моралі. Суть релігійних, натуралістичних, соціально-історичних концепцій походження	1. Розкрити зміст понять теми (термінологічний словник); 2. Виконання індивідуальних практичних завдань. 3. Пройти тестові завдання. <i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)

		<p>моралі; -регулятивна, оцінно-імперативна, комунікативна, пізнавальна, виховна, орієнтувальна функції моралі. -співвідношення моралі, звичаю, права, релігії і політики; -поняття «моральна свідомість». Класична структура моральної свідомості. Почуття й емоції як первинні елементи моральної свідомості. Теорія моральних почуттів. Психологічний та ідеологічний, емоційно-почуттєвий та раціонально-теоретичний рівні моральної свідомості. Індивідуальна, групова та суспільна моральна свідомість.</p> <p>вміги:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил ввічливості та культури поведінки у професійній діяльності; - правильно організовувати спілкування з колегами. 	
3.	<p>Поняття академічної грамотності та її структура. Розвиток критичного мислення як одна з ключових складників успіху фахівця.</p>	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - академічну доброчесність як запоруку якісної вищої освіти. - основні риси та функції академічної культури. Академічна нечесність та методи її запобігання. - етичний кодекс фахівця. <p>вміги:</p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти навичками поведінки у колективі та спілкування з громадянами відповідно до норм службового та загального етикету; - діагностувати причину конфлікту, виробляти та застосовувати стратегії поведінки, використовувати різні методи та способи запобігання та конструктивного вирішення конфлікту. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити зміст понять теми (термінологічний словник) 2. Виконання індивідуального завдання 3. Пройти тестові завдання. <p><i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)</p>
4.	<p>Етика професійного спілкування. Культура спілкування і етикет. Авторитет особистості</p>	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> -комунікативний, перцептивний, інтерактивний аспекти спілкування. -комунікативні бар'єри. Стратегія поведінки. Особливості сприйняття. Макро-, мезо- і мікрорівень спілкування. -функції спілкування. Критерії визначення видів та рівнів ділового спілкування. Міжособистісне, міжгрупове, міжсоціумне спілкування. -спілкування між особистістю та групою. -опосередковане і безпосереднє, діалогічне і монологічне спілкування. -імперативне та маніпулятивне 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити зміст понять теми (термінологічний словник) 2. Виконання індивідуального завдання 3. Пройти тестові завдання. <p><i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)</p>

		спілкування. вміги: - правильно організувати спілкування з колегами; - володіти навичками оцінювання своїх вчинків та вчинків оточуючих з точки зору норм етики та моралі.	
5	Моральні аспекти професійної діяльності майбутнього фахівця	знати: - умови виникнення й призначення професійної етики. - види професійної етики, їх гуманістична спрямованість. - моральна культура сучасної ділової людини. - моральні виміри в царині здоров'я людини. вміги: - застосовувати методи та засоби пізнання для інтелектуального розвитку, підвищення культурного рівня, професійної компетенції	1. Розкрити зміст понять теми (термінологічний словник) 2. Виконання індивідуального завдання 3. Пройти тестові завдання. <i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)
6	Етика конфлікту та методології прийняття етичних рішень у професійних ситуаціях	знати: - структуру спілкування. - роль міжособистісних взаємин у спілкуванні. - види та рівні спілкування. - способи впливу на людей під час спілкування. - педагогічний такт як основа професійної діяльності. вміги: - володіти конкретною поведінкою в сфері професійного і міжособистісного спілкування, етичною культурою діалогу і полеміки.	1. Розкрити зміст понять теми (термінологічний словник) 2. Виконання індивідуального завдання 3. Пройти тестові завдання. <i>Посилання на завдання:</i> OWL2 (pnu.edu.ua)

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття/семінарське/лабораторне	85
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Заняття									ІЗ	СР	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Семінарські/ Практичні/ Лабораторні з-тя	5*	10**	10	10	10	10	10	10	10			85
Самостійна р-та											10	10
Індивідуальне завдання										5		5
Всього												100

Примітки: 1) Позначено: ІЗ – індивідуальне завдання, СР – самостійна робота;

2)* - ваговий коефіцієнт 0,05 ($100 \cdot 0,05 = 5$)

** ваговий коефіцієнт 0,1 ($100 \cdot 0,1 = 10$)

Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

У випадку заняття, на якому максимально можливо отримати 10 : отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,1.

У випадку заняття, на якому максимально можливо отримати 5 : отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,05.

Максимальна сума балів, яку можна отримати за практичні заняття - 85.

За самостійну роботу можна отримати максимально 10 балів: для цього отриману суму балів (за 100 – бальною шкалою) множать на ваговий коефіцієнт 0,1

За виконання індивідуального завдання можна отримати максимально 5 балів: отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,05.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді

допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми) та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Біблія або Книги Святого письма Старого й Нового Заповіту. К., 1990. 2. Блощинська В. Практикум з етики: Навч. посіб. / В.Блощинська. – Ів.-Франківськ, 2003. 3. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: Навч. посіб. / В.П.Бралатан та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с. 4. Бродецький О.Є. Етика й естетика: Навч. - метод. Посібник / О.Є.Бродецький. – Чернівці: Рута, 2005. – 315с. 5. Василевська Т.Е. Етичні аспекти взаємовідносин між колегами у професійних колективах державних службовців: Зб. наук. праць/ За заг. Ред.. В.І.Князева. – Вип.2.-К., 2004 6. Герасимчук А., Тимошенко О. Етика та етикет / А.Герасимчук, О.Тимошенко. – К., 2006. 7. Домбровський Є.В. Мораль і право як специфічні форми людської свідомості / Є.В. Домбровський // Філософська думка. – 2003. – № 5. 8. Дороніна М.С. Культура спілкування ділових людей: Посібник для студентів гуманітарних факультетів / М.С.Дороніна. – К., 1997.- 142 с. 9. Етика: Навч. посіб. / За ред. проф. В. О. Лозового. – К., 2004. 10. Лаврененко В.М. Соціальна психологія й етика ділового спілкування / В.М. Лаврененко. - М.:Юніті. - 1995. 11. Малахов В. А. Етика : Курс лекцій : Навч. посібник / В.А. Малахов. – К. :Либідь, 2001. – 384 с. 12. Мовчан В.С. Етика: Навчальний посібник. – 3-тє вид., випр. і доп. / В.С. Мовчан. – К.: Знання, 2007. – 412 с. 13. Основи професійної етики та естетичної культури: до проведення масових заходів та спортивних змагань: навч. посіб. / за заг. ред. Петрової Г.М., Кумеди Т.А. – К.: КНТ, 2012. – 192 с. 14. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /Ю.І.Палеха. – К.: Кондор, 2008. – 354 с. 15. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посіб. / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291 с. 16. Тофтул М.Г. Етика: Підручник / М.Г. Тофтул. – Житомир: Видавництво ЖДУ ім.І.Франка, 2011. – 448 с. 17. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник / Т.К.Чмут, Г.Л.Чайка. – 6-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 336с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38(0342) 59-60-19 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ e-mail: ktmfks@pnu.edu.ua
---------	---

Викладач	Мальона Світлана Богданівна Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Контактна інформація викладача	+380662671807 svitlana.malona@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)» – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до

заняття	відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 3. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач

С. Б. Мальона